

TALOUSARVIOALOITE 571/2004 vp

Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionapujen lisäämiseen

Eduskunnalle

Yksityisiä teitä on maassamme 280 000 kilometriä. Ne ovat monessa suhteessa merkittävä osa liikenneverkkoamme sekä yhä varsin tärkeitä lukemattomille kansalaisille, sillä ne ovat monelle ainoa yhteys palvelujen luo, taajamien asukkaiden yhteys luontoalueille ja mökeille sekä usein erityisesti vanhusten turvallisuuden tunteen tae.

Yksityistiet ovat myös merkittäviä yhteysteitä yritystaloudelle, lähinnä maa- ja metsätalouden kuljetuksille. Valitettavan monin paikoin yksityistiet ovat päässeet kohtuuttoman huonoon kuntoon ja raskaat kuljetukset rasittavat tiestöä lisää niin, etteivät yksityisteiden osakkaiden voimavarat riitä huolehtimaan niiden kunnossapidosta.

Hallituksen tavoitteena tulee olla päivittäisen liikennöitävyyden ja tasa-arvoisen liikkumisen turvaaminen yksityisteillä sekä niiden riittävän käyttökunnan säilyttäminen. On huomioitava, että yksityisteiden ylläpidon määrärahat ovat olleet vuosien ajan todellista tarvetta pienemmät.

Maassamme toimii 14 yksityistielossia, joiden suurin keskittymä on Savonlinnassa. Losseja pidetään sekä aidon saariston merkkeinä että matkailun vetovoimatekijöinä, mutta toisaalta ne ovat elinehto saariston asukkaille. Vaikka nykyään lossiliikennettä on monin paikoin korvattu silloilla, tulisi losseja ja lossiliikennettä maassamme pyrkiä myös säilyttämään.

Yksityistielossien kustannukset olivat vuonna 2001 noin 6 miljoonaa markkaa eli noin 1 miljoonaa euroa. Yksityiset liikennöitsijät hoitavat saaristoliikenteen valtion saaristoliikenneavustuk-

sen turvin tai saaristolaisten omin voimin ja varoin. Avustusmääräraha vuonna 2003 on 286 000 euroa.

Yksityistielain mukaan avustuksia yksityistielosseille voidaan myöntää enintään 80 prosenttia valtionapuun hyväksyttävistä käyttö- ja kunnossapitokustannuksista. Lauttapaikkojen ylläpitoon myönnettävistä valtionavustuksista voidaan maksaa yksityistiekunnille ennakkona enintään 80 prosenttia edellisen vuoden toteutuneista kustannuksista, mikä on johtanut siihen, että pienten lossitiekuntien jäsenet joutuvat itse takaamaan henkilökohtaisesti lainat, joilla losseja vuosittain pyöritetään. Tätä ei voida pitää asianmukaisena tämän päivän käytäntönä. Se saattaa myös yksityistielossien takaisessa saaristossa asuvat henkilöt eriarvoiseen asemaan yhteysalusliikenteen sekä valtion yleisten teiden lossien takaisessa saaristossa asuviin nähden. Ongelmana yksityistielossien kohdalla on myös se, ettei tukea myönnetä kalustohankintaan eli lossin hankintaan, ja toisaalta lossien vuokria on nostettu merkittävästi. Vuoden 2003 arvioidun tarpeen, kustannustason nousun ja vuokrien korotusten jälkeen valtion täysimääräinen avustaminen merkitsisi noin 170 000 euron lisämäärärahan tarvetta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2005 talousarvioon momentille 31.25.50 lisäyksenä 4 000 000 euroa yksityisteiden valtionapujen lisäämiseen ja lisää

TAA 571/2004 vp — Pekka Nousiainen /kesk

*momentin perusteluihin maininnan, että
yksityistiekuntien lossikustannukset siir-
retään valtion rahoituksen piiriin.*

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2004

Pekka Nousiainen /kesk